

ชื่อโครงการวิจัย รูปแบบการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
The development model watershed of the sufficiency economy
philosophy.

ทุนการอุดหนุนการวิจัย ประจำปี 2554 จำนวนเงิน 180,000 บาท

ระยะเวลาทำการวิจัย 1 ปี ตั้งแต่ 15 ตุลาคม 2553 ถึง 14 ตุลาคม 2554

ผู้ดำเนินการวิจัย นายรัฐชัย สายรวมญาติ
 นายสาคร สร้อยสังวาลย์
 คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
 โทร. 055-267-080

บทคัดย่อ

ลุ่มน้ำวังทอง หรือลุ่มน้ำแม่ น้ำวังทอง เป็นหนึ่งในลุ่มน้ำย่อย ของลุ่มน้ำน่าน มีพื้นที่ 1,922 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ จ. พิษณุโลก และ เพชรบูรณ์ มักจะเกิดปัญหาน้ำหลากท่วมในฤดูฝน และขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เพื่อเป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง และรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เศรษฐกิจ และสังคมได้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยใช้เทคนิควิศวกรรมคุณค่า (VE) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และภายนอก (SWOT) ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยชุมชนเป็นผู้วางแผน และกำหนดแนวทางการพัฒนา จากการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภูมิศาสตร์กำหนดพื้นที่ตัวแทนตามชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ พบว่ามีพื้นที่ต้นน้ำ (1A และ 1B) จำนวน 2 ตำบล พื้นที่กลางน้ำ จำนวน 14 ตำบล (2 และ 3) และพื้นที่ปลายน้ำ (4 และ 5) จำนวน 10 ตำบล จากนั้นได้มีการแลกเปลี่ยนความเห็น และวิเคราะห์ด้วยวิธีการข้างต้น พบว่ารูปแบบในการบริหารจัดการน้ำที่มีความเชื่อมโยงกัน จำนวน 7 รูปแบบ คือ การกักเก็บน้ำฝนในครัวเรือน (Rain storage) การระบายน้ำสู่ชั้นน้ำใต้ดิน (Subsoil drain) วัฒนธรรมทางน้ำ (Aquaculture) ฝายชะลอน้ำ (Check Dam) การกักเก็บน้ำตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ (Farm Pond) โครงการแก้มลิง (The monkey cheeks) และเขื่อน (Dam)

คำสำคัญ : ลุ่มน้ำวังทอง, การจัดการลุ่มน้ำ, ต้นน้ำ, กลางน้ำ, ปลายน้ำ

Abstract

Wang Thong watershed or Maenam Wang Thong Watershed is a sub - basin of Nan Basin. The watershed has an area of 1,922 m² covering Phitsanulok and Phetchabun province. Flooding and drought usually happens as the major problems of the watershed. This study aims to prepare a model developed watersheds along the sufficiency economy philosophy from Majesty King Bhumibol Adulyadej. The building of a stronger community, response the change of climate, economy and society. This research used Participatory Action Research (PAR), Value Engineering (VE) and SWOT analysis method for development the model by villager. The use of GIS technology for determining the area represented by the watershed classification. Found upstream areas (1A and 1B) of 2 districts, midstream areas (2 and 3) of 14 districts and downstream areas (4 and 5) of 10 districts then the exchange of comments and analyzed by the above method. Therefore, variations in water management are interlinked 7 step, is to Rain storage, Subsoil drain, Aquaculture, Check Dam, Farm Pond, The monkey cheeks and Dam.

Key words : Wang Thong watershed, watershed management, upstream, midstream, downstream